

Briuselis, 2023 m. gegužės 26 d.
(OR. en)

9544/23

Tarpinstitucinė byla:
2008/0140(CNS)

SOC 326
ANTIDISCRIM 52
MI 422
JAI 643
FREMP 152

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Direktyva dėl vienodo požiūrio (19 straipsnis) – <i>Politiniai debatai</i>

Rengiantis 2023 m. birželio 12 d. EPSCO tarybos posėdyje vyksiantiems politiniams debatams pirmiau nurodyta tema, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės parengtas orientacinis pranešimas.

Direktyva dėl vienodo požiūrio (19 straipsnis)

Politiniai debatai

Europos Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Sąjungos tikslas – skatinti taiką, savo vertybes ir savo tautų gerovę. Be kita ko, Sąjunga taip pat kovoja su diskriminacija. ES Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsniu draudžiama diskriminacija bet kokių pagrindų, pavyzdžiui, dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitų pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.

Taryba jau yra priėmusi teisės aktus, kuriais draudžiama diskriminacija Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 19 straipsnyje nurodytais pagrindais, t. y. dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos¹. Pagal esamas direktyvas diskriminacija dėl visų šių pagrindų jau yra draudžiama užimtumo srityje. Kitose nei užimtumo srityse pagal esamas direktyvas diskriminacija dėl lyties ir etninės arba rasinės kilmės taip pat jau yra draudžiama. Tačiau tokį patį apsaugos nuo diskriminacijos dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos lygį dar reikia pasiekti kitose nei užimtumo srityse.

Naujausios specialiosios „Eurobarometro“ apklausos dėl diskriminacijos duomenimis, 17 % Europos Sąjungos gyventojų yra patyrę diskriminaciją².

¹ Visų pirma žr. Tarybos direktyvas 79/7/EEB, 2000/43/EB, 2000/78/EB ir 2004/113/EB. Taip pat žr. Direktyvą 2006/54/EB.

² Europos Komisija, specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 493. Diskriminacija ES (įskaitant LGBTI asmenis), 2019 m.

Įvairiose valstybėse narėse padėtis skiriasi. Kai kurios grupės, ypač mažumos, susiduria su didesne diskriminacijos rizika. Nors *mažumoms mažumų viduje* kyla ypač didelė rizika, daugumoje valstybių narių sąveikinė diskriminacija dar nėra reglamentuojama nacionalinės teisės aktais. Žinoma, kad diskriminacija daro neigiamą ekonominį poveikį, įskaitant BVP ir mokesčių pajamų nuostolius, taip pat didesnes išlaidas, susijusias su sveikatos priežiūra ir kitomis paslaugomis.

Plačiai paplitusi problema yra ta, kad nepakankamai pranešima apie diskriminacijos atvejus, o tai susiję su nevienodu apsaugos lygiu ir nepakankamu informuotumu. Dėl teisės aktų spragų ir neveiksmingo esamų teisės aktų įgyvendinimo galima net sudaryti įspūdį, kad kai kurių formų diskriminacija yra toleruojama, o tai, kad už diskriminaciją dažnai nenubaudžiama, skatina nebaudžiamumą.

Tik mažoji ES piliečių dalis mano, kad valdžios institucijų pastangos kovoti su diskriminacija jų šalyje yra veiksmingos³. Akivaizdu, jog reikia naujų priemonių, kad būtų pašalintos esamos apsaugos nuo diskriminacijos spragos.

Siūloma Direktyva dėl vienodo požiūrio

2008 m. liepos 2 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kurios tikslas – apsaugos nuo diskriminacijos dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos nuostatas taikyti ne tik užimtumo, bet ir kitose srityse. Papildant esamus šios srities EB teisės aktus, siūloma horizontaliąja Direktyva dėl vienodo požiūrio būtų uždrausta diskriminacija dėl pirmiau minėtų pagrindų šiose srityse: socialinės apsaugos, įskaitant socialinį draudimą ir sveikatos priežiūrą, švietimo ir galimybių naudotis prekėmis bei paslaugomis, įskaitant aprūpinimą būstu.

³ *Ibid.*

2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamentas priėmė nuomonę⁴ pagal konsultavimosi procedūrą. 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, šiuo metu pasiūlymui taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 19 straipsnis, todėl Europos Parlamentui *pritarus*, būtinas vieningas balsavimas Taryboje.

Tarybai dėl šio pasiūlymo dar nepavyko pasiekti reikiamo balsų vieningumo⁵.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ministrų prašoma pareikšti nuomonę šiais klausimais:

1. *Kokie, jūsų nuomone, yra besitęsiantys ir naujai atsirandantys diskriminacijos modeliai Europos Sąjungoje ir jūsų valstybėje narėje?*
2. *Ką reikėtų padaryti, kad būtų atnaujintos derybos dėl siūlomos horizontaliosios Direktyvos dėl vienodo požiūrio? Kokius konkrečius sprendimus siūlote reaguojant į susirūpinimą, susijusį su trimis pagrindiniais neišspręstais klausimais: teisinio tikrumo, subsidarumo ir įgyvendinimo išlaidų?*

⁴ Žr. dok. A6-0149/2009. Dabartinės kadencijos Parlamentas pranešė paskyrė Alice Kuhnke (SE, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas).

⁵ Žr. dok. 9043/23.